

ДОВІДКА
про стан виконання у 2022 році Плану заходів з реалізації
у 2021-2023 роках Стратегії розвитку Тернопільської області
на 2021-2027 роки

В області на засадах смарт-спеціалізації розроблена та діє Стратегія розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки та план заходів з її реалізації у 2021-2023 роках, затверджена рішенням Тернопільської обласної ради від 03 грудня 2020 року № 16.

До даного документу увійшло 128 технічних завдань, на реалізацію яких загалом необхідно понад 21,3 млрд гривень, з них у 2021 році – майже 10,3 млрд гривень, у 2022 році – майже 6,8 млрд гривень, у 2023 році – понад 4,2 млрд гривень.

У 2022 році у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України значно зменшились видатки державного бюджету, які спрямовувались на реалізацію проєктів регіонального розвитку області. Зокрема скорочено фінансування за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій, субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію інфраструктурних проєктів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери, коштів державного фонду регіонального розвитку, коштів дорожнього фонду та інших, які виступали основним фінансовим інструментом реалізації завдань Стратегії розвитку Тернопільської області.

У звітному періоді реалізовувались 249 проєктів на загальну суму 2,2 млрд гривень.

Враховуючи запровадження проєктного підходу з підготовки Плану заходів, він реалізовувався за трьома програмами, взаємоузгодженими зі Стратегічними цілями Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки, Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки та іншими важливими аспектами розвитку області.

Програмою 1 „Розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення” у 2022 році реалізовувалось 149 проєктів на загальну суму 755,673 млн гривень.

Зокрема, за напрямом **Підвищення стандартів надання базових послуг для забезпечення життєдіяльності населення** вдалось покращити матеріально-технічну базу закладів охорони здоров'я, модернізувати галузь медицини, покращити якість надання медичної допомоги та підвищити кваліфікацію спеціалістів.

Лікувально-профілактичну допомогу населенню області надає широка мережа закладів охорони здоров'я, з урахуванням нових викликів та потреб. Упорядкування мережі та ліжкових потужностей лікарень в області відбувалося за рахунок реорганізації малопотужних, економічно нерентабельних закладів. В області реорганізовано 09 закладів охорони здоров'я, середом Міністерство

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

№ 02-1725/06 від 24.02.2023

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000000F8652F0037D1A400](#)

Підписувач [Дем'янчук Ігор Романович](#)

Дійсний з [20.06.2022 15:42:55](#) по [20.06.2024 15:42:55](#)

2023 року зареєстровано 4828,75 штатних лікарських посад (4806,0 штатних одиниць на 1 жовтня 2021 року). Укомплектованість штатних посад фізичними особами утримується на рівні 83 %.

З початку воєнного стану у лікувальні заклади області працевлаштовано 127 внутрішньо переміщених осіб, з них 60 лікарів, 42 середніх медичних працівників та 25 інших працівників (не медики). Одночасно, мобілізовано 125 працівників закладів охорони здоров'я області, з яких 45 лікарів, 39 – середнього медперсоналу, 41 – інші особи.

За місцями перебування внутрішньо переміщених осіб закріплено медичних працівників лікувальних закладів, які надають медичну допомогу, здійснюють вакцинацію, проводять лекції на медичну тематику та роз'яснювальну роботу. За період з 24 лютого 2022 року зафіксовано більше 76 тис. випадків звернень внутрішньо переміщених осіб за медичною допомогою.

Також на території області функціонує 7 мобільних бригад Червоного Хреста (в складі медсестри, лікаря та психолога), які надають медичну та психологічну допомогу внутрішньо переміщеним особам. За час діяльності здійснено 594 виїзди мобільних бригад у місця перебування внутрішньо переміщених осіб та надано медичну допомогу 13 390 особам (5 238 з них внутрішньо переміщені особи), в тому числі 1 627 особам надано психологічну допомогу.

Продовжується робота з покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я області.

В комунальному некомерційному підприємстві „Тернопільська обласна психоневрологічна лікарня” капітально відремонтоване нейрохірургічне відділення, до складу якого входить операційний блок та відділення інтенсивної терапії, на що спрямовано понад 10,5 млн гривень коштів місцевого бюджету. Для закладу за кошти державного бюджету закуплено ангіографічну рентгенівська систему моделі „Artis one VA” виробництва компанії „SIEMENS”.

В комунальному некомерційному підприємстві „Тернопільська обласна лікарня” капітально відремонтовано та утеплено вхід в приймально-діагностичне відділення, спрямовано понад 1,35 млн гривень коштів місцевого бюджету.

В рамках міжнародного грантового проекту за рахунок грантових коштів в сумі 7,8 млн гривень продовжується будівництво навчально-реабілітаційного центру для дітей та молоді з особливими потребами в Кременецькій територіальній громаді.

Здійснено косметичний ремонт відділень Скалатської комунальної районної лікарні, влаштування модульної котельні та будівництво кімнат для комп'ютерної томографії в Бережанській міській центральній лікарні, здійснено ремонт закладів охорони здоров'я м. Тернопіль. Сума використаних коштів становить 6,1 млн гривень, з них кошти державного бюджету становлять 1,8 млн гривень, місцевих бюджетів – 4,3 млн гривень, благодійні внески – 47,7 тис. гривень.

За кошти державного бюджету закуплено 6 рентгенівських діагностичних апаратів „Цифрова діагностична рентгенівська система GXR-40SD” для закладів охорони здоров'я області. Вищезазначене обладнання введено в експлуатацію в комунальних неприбуткових підприємствах „Козівська центральна районна лікарня Козівської селищної ради”, Шумської міської ради „Шумська міська

Продовження додатка
лікарня”, Тербовлянської міської ради „Тербовлянська міська лікарня”, Заліщицький центр реабілітації, Тернопільська обласна клінічна лікарня, Тернопільська обласна психоневрологічна лікарня, Тернопільська міська лікарня №3.

Область централізовано отримала: 13 апаратів ультразвукової діагностики, які передано Борщівській, Бучацькій, Заліщицькій, Збараській, Шумській міським лікарням, Тернопільській обласній дитячій лікарні, фтизіопульмонологічному центру, Тернопільській міській лікарні №2, перинатальному центру „Мати і дитина”, Тернопільській обласній психоневрологічній лікарні, Тернопільській обласній клінічній лікарні, Тернопільському обласному онкологічному диспансеру, Тернопільському обласному центру соціально-небезпечних захворювань; 4 наркозних станції (Тернопільська обласна дитяча лікарня, перинатальний центр „Мати і дитина”, фтизіопульмонологічний центр, Тернопільський обласний онкологічний диспансер); 7 апаратів штучної вентиляції легень (перинатальний центр „Мати і дитина”, Тернопільська обласна клінічна лікарня, Тернопільська обласна психоневрологічна лікарня, Тернопільський обласний онкологічний диспансер, Тернопільський обласний центр соціально-небезпечних захворювань, Тернопільська міська лікарня №2); 1 апарат ЕКГ- (портативний) - (Тернопільська обласна клінічна лікарня); 3 наркозно – дихальних апарати- (Тернопільська обласна клінічна лікарня).

Загалом всього отримано понад 220 одиниць обладнання на суму 41,1 млн гривень, з них за кошти державного бюджету (Національна служба здоров'я України) закуплено 113 одиниць обладнання на суму 23,4 млн гривень, за кошти обласного бюджету закуплено 4 одиниці обладнання на суму 128,000 тис. гривень, отримано благодійно медичне обладнання в кількості 103 одиниці на суму 17,6 млн гривень.

Окрім зазначеного, на закупівлю послуг щодо проектування та встановлення кисневих станцій 14 закладам охорони здоров'я області спрямовані кошти медичної субвенції у сумі 9,9 млн гривень. На сьогодні в область поставлено 14 кисневих станцій які введені в експлуатацію та функціонують.

В галузі охорони здоров'я у звітному періоді реалізовувались комплексна програма „Здоров'я населення Тернопілля на 2022-2026 роки” та програма розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я Тернопільської обласної ради на 2021-2023 роки. Кошти цих програм в сумі 22,3 млн гривень в основному були спрямовані на забезпечення співфінансування послуг комунального неприбуткового підприємства „Тернопільський обласний клінічний перинатальний центр „Мати і дитина”, оновлення матеріально-технічної бази 4 обласних комунальних закладів охорони здоров'я, завершення процесу ліквідації 4 медичних установ області, забезпечення вагітних жінок двохкратним обстеженням на ВІЛ-інфекцію, придбання швидких тестів для обстеження жінок під час пологів, забезпечення дітей віком до 1 року, які народжені ВІЛ-інфікованими матерями, штучними молочними сумішами.

Військова агресія російської федерації проти України завдає непоправної шкоди соціальній безпеці громадян, відтак особлива увага органів державної

влади приділяється питанню надання підтримки соціально вразливим верствам населення та удосконаленню наявного переліку соціальних послуг.

З метою забезпечення надання якісних соціальних послуг соціально-незахищеним верствам населення області у 2022 році реалізовувались заходи щодо створення сприятливих соціально-економічних, медичних, культурних, організаційних та правових умов і гарантій для реалізації прав ветеранів війни і праці, людей похилого віку, малозахищених верств населення, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, забезпечення якісного оздоровлення і відпочинку дітей.

Зокрема, здійснено капітальний ремонт будівлі корпусу №1 відділення стаціонарного догляду комунального закладу „Центр надання соціальних послуг Підволочиської селищної ради”, використано 216 тис. гривень коштів державного бюджету.

Крім цього, в рамках обласної програми підтримки осіб, які брали участь в антитерористичній операції, операції об'єднаних сил, членів сімей загиблих під час проведення антитерористичної операції та операції об'єднаних сил, членів сімей Героїв Небесної Сотні, постраждалих учасників Революції Гідності на 2020-2024 роки забезпечено покращення матеріального становища 190 членів сімей загиблих під час проведення АТО, ООС, членів сімей Героїв Небесної Сотні; здійснено виплату разової грошової допомоги 18 учасникам-добровольцям АТО, учасникам бойових дій-добровольцям; надано одноразову грошову допомогу на поховання члену сім'ї жителя області, який брав безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України; забезпечено лікуванням та медикаментами відповідні категорії громадян; проведено реабілітаційне лікування та оздоровлення осіб даної категорії. Виплачено компенсацію за навчання 15 особам, які навчаються на контрактній основі у закладах вищої освіти комунальної форми власності. Загальна сума використаних коштів становить 9,9 млн гривень.

Також, кошти обласної комплексної програми соціальної підтримки малозахищених верств населення „Турбота” на 2021-2025 роки в сумі 9,8 млн гривень були спрямовані на надання матеріальної допомоги: 690 особам, які постійно проживають на території області, перебувають у складному матеріальному становищі внаслідок стихійного лиха, нещасного випадку, важкого захворювання, інших складних обставин; 536 мобілізованим особам, учасникам АТО, ООС, учасникам-добровольцям АТО, ООС, їх сім'ям, сім'ям загиблих (померлих) учасників АТО, ООС, учасників-добровольців АТО, ООС, членам їх сімей, постраждалим учасникам Революції Гідності, членам сімей Героїв Небесної Сотні; 595 особам надано нецільову матеріальну допомогу. Надано фінансову підтримку з обласного бюджету Тернопільській обласній громадській організації Всеукраїнської громадської організації інвалідів „Українське товариство глухих”.

В рамках обласної програми „Ветеран” на 2020-2024 роки забезпечено покращення матеріально-побутових умов проживання ветеранів війни, праці військової служби, органів внутрішніх справ, Збройних Сил України, реабілітованих жертв політичних репресій, дітей війни, а також 283 ветеранів

ОУН – УПА, надано щомісячну допомогу 33 сім'ям загиблих в Афганістані, на що спрямовано 1,5 млн гривень коштів обласного бюджету.

В області реалізовувалась обласна програма підтримки та розвитку патронажної служби в Тернопільській області на 2017-2021 роки. За рахунок коштів цієї програми в сумі 397,7 тис. гривень забезпечено діяльність Тернопільської обласної організації Товариства Червоного Хреста України.

Крім цього, Заліщицькою територіальною громадою за благодійні кошти здійснено закупівлю засобів гігієни та продуктових наборів для внутрішньо переміщених осіб на загальну суму 297,3 тис. гривень. За кошти місцевих бюджетів в сумі 4,2 млн гривень здійснено придбання медикаментів, технічних засобів для пільгових категорій населення Великоберезовицької територіальної громади, надання стоматологічних та реабілітаційних послуг учасникам АТО/ООС, забезпечено відпочинок та оздоровлення вихованців комунальних дитячо-юнацьких спортивних шкіл, надано 16 путівок на оздоровлення ветеранам війни Тернопільської територіальної громади.

З метою забезпечення якісного альтернативного догляду дітей, які залишилися без піклування батьків в рамках обласної програми запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2022-2024 роки проведено благодійну акцію „3 турботою про дитину” для дітей із сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, та дітей із числа внутрішньо переміщених осіб; обласний захід „Соціальна акція „Духовне виховання дітей у сім'ях опікунів (піклувальників), прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу” (пізнавальна проща для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, опікунів, піклувальників, прийомних батьків до Маріїнського духовного центру – Зарваниця з нагоди Дня усиновлення); святковий соціальний захід „Не залишимо без уваги жодної дитини” для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей із сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах; комплексний благодійний захід „Миколай іде до нас” для вихованців Центру соціально-психологічної реабілітації дітей; День молитви за дітей-сиріт за участі представників релігійних організацій, благодійних фондів та представників Головного управління Національної соціальної сервісної служби України в Тернопільській області. Використано 49,9 тис. гривень коштів обласного бюджету.

З метою попередження правопорушень у дитячому середовищі та насильства над дітьми в області діє обласна комплексна програма підтримки сім'ї, запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми до 2025 року, в рамках якої за рахунок коштів обласного бюджету в сумі 99,9 тис. гривень проведено урочисте нагородження матерів почесним званням України „Мати-героїня”, забезпечено організацію святкування новорічних і різдвяних свят дітей та юнацтва. Діти та сім'ї, які потребують соціальної уваги та підтримки отримали 315 шт. солодких подарунків. Надано консультаційну допомогу особам, постраждалим від домашнього насильства.

Водночас, в умовах воєнного стану з території області евакуювались за кордон 3 дитячі будинки сімейного типу (18 дітей), 7 прийомних сімей (9 дітей), 40 сімей опікунів та піклувальників (49 дітей).

Разом з тим, у Тернопільську область прибули 4 заклади для дітей з інших територій (Дніпропетровської, Київської та Кіровоградської областей).

Також на територію області перемістилися 4 дитячі будинки сімейного типу (33 вихованці), які переїхали з Донецької, Київської та Миколаївської областей; 4 прийомні сім'ї (9 дітей) та 37 опікунських сімей (50 дітей).

Діти забезпечені усім необхідним відповідно до потреб, а служби у справах дітей на місцях забезпечують їх соціально-правовий захист.

Крім цього, на територію області вимушено перемістилися 22 730 дітей з батьками та 81 дитина без супроводу законних представників. Скоординованою роботою служб у справах дітей та підрозділів соціального захисту територіальних громад дітям та сім'ям з дітьми, які евакуювались у нашу область, забезпечено тимчасове влаштування, надано допомогу постановці на облік внутрішньо переміщеної особи та в отриманні грошової допомоги на проживання.

З метою забезпечення житлом пільгових та соціально незахищених верств населення в області діяла програма кредитування молодіжного житлового будівництва в Тернопільській області на 2018-2022 роки та продовжує діяти обласна цільова програма індивідуального житлового будівництва на селі „Власний дім” на 2021-2025 роки, в рамках яких було профінансовано 6 млн гривень.

В області проводяться заходи щодо реалізації державної молодіжної політики. Зокрема, діють: обласна програма впровадження Української Хартії вільної людини в освітніх закладах Тернопільської області на 2021-2024 роки; обласна цільова програма національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки; обласна цільова програма розвитку пластового руху на 2021-2025 роки, обласна цільова соціальна програма „Молодь Тернопільщини” на 2021-2025 роки.

В рамках цих програм організовано та проведено ряд заходів національно-патріотичного спрямування з метою збільшення рівня охоплення ними молоді та активного залучення сімей до процесу патріотичного виховання; низку акцій, спрямованих на ознайомлення молоді з процесами державотворення у роки визвольних змагань ХХ століття, забезпечення розвитку культури волонтерства серед молоді, формування у молоді свідомого, відповідального ставлення до здоров'я. Організовано проведення вишколів, спрямованих на збільшення чисельності громадян, які володіють необхідними компетенціями з питань надання домедичної допомоги. Створено осередок (клуб) з метою популяризації ідей Української Хартії вільної людини. Проведено конкурс на кращу виховну програму для школи вихідного дня за темами морального та духовного виховання крізь призму цінностей Української Хартії вільної людини серед педагогів області. Використано 801,5 тис. гривень коштів обласного бюджету.

В області діє обласна цільова соціальна програма оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року, затверджена рішенням сесії Тернопільської обласної ради від 10 листопада 2021 року № 370. Протягом 2022 року оздоровленням та відпочинком охоплено 1206 дітей пільгових категорій. На проведення оздоровчої кампанії у 2022 році передбачено 7,2 млн гривень з обласного бюджету, за які управлінням молоді, спорту та іміджевих

проектів закуплено 763 путівки до трьох дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, які знаходяться в області. З місцевих бюджетів виділено на оздоровлення та відпочинок 747,2 тис. гривень.

Обласна військова адміністрація постійно тримає на контролі питання безпеки вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Усі дитячо-юнацькі спортивні школи перевірено щодо наявності укриття. З 1 вересня 2022 року усі дитячо-юнацькі спортивні школи розпочали навчально-тренувальний процес повноцінно з урахуванням воєнного стану.

Активно розпочався процес тарифікації тренерського, викладацького складу дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Після 1 вересня 2022 року, спортсменів, які є внутрішньо-переміщеними особами, включено до груп підготовки. 89 спортсменів, що є внутрішньо-переміщеними особами зараховано, 49 спортсменів тренуються, однак ще не зараховані, 91 особа звернулась із бажанням відвідувати дитячо-юнацькі спортивні школи.

При проведенні спортивних заходів обласного значення, навчально-тренувальних зборів на території області обласною військовою адміністрацією надається дозвіл на їх проведення, про що приймається рішення ради оборони Тернопільської області.

В області реалізуються проекти, спрямовані на забезпечення проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів; удосконалення та підвищення рівня системи підготовки збірних команд області; збереження наявної матеріально-технічної бази, поліпшення умов її функціонування; вивчення та задоволення потреб у кваліфікованих кадрах, підвищення їх професіоналізму у сфері фізичного виховання, фізичної культури і спорту.

Зокрема, кошти місцевого бюджету Тернопільської територіальної громади в сумі 6,9 млн гривень були спрямовані на будівництво, капітальний ремонт та реконструкцію спортивних споруд. На розробку та впровадження програми розвитку фізичної культури та спорту у Великоберезовицькій територіальній громаді було спрямовано 1,3 млн гривень коштів місцевого бюджету.

Крім цього, в рамках реалізації програми розвитку футболу в Тернопільській області на 2021-2024 роки, програми розвитку олімпійського руху в Тернопільській області на 2019-2022 роки та обласної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури та спорту на період до 2024 року забезпечено проведення Кубка та чемпіонату області з футболу, забезпечено проведення чемпіонатів обласної дитячо-юнацької футбольної ліги, обласних змагань футзальної ліги сезону 2022/2023 років серед осіб з інвалідністю. Проведено олімпійські уроки та майстер-класи за участю провідних спортсменів та тренерів області, олімпійців, призерів паралімпійських ігор, ветеранів спорту та інших фахівців галузі фізичної культури та спорту, Всеукраїнський спортивно-масовий проект для дітей та молоді „OlympicLab” за напрямком „Чат з чемпіонами та навички лідерства”. Проведено I етап та обласний фінал Всеукраїнського спортивно-масового заходу для дітей та юнацтва „Олімпійське лелечення” в громадах області. Забезпечено участь членів збірних команд області з

Продовження додатка
олімпійських видів спорту у всеукраїнських змаганнях. Проведено спортивні змагання обласного рівня. Витрачено 798 тис. гривень коштів обласного бюджету.

В області здійснюються заходи щодо оновлення та розроблення схем планування територій, містобудівної документації адміністративно-територіальних одиниць області.

Зокрема, за кошти місцевих бюджетів в сумі 6 млн гривень здійснено уточнення матеріалів генерального плану смт. Велика Березовиця, розроблено та затверджено окремі детальні плани територій районів населених пунктів Тернопільської територіальної громади.

З метою підтримки проєктів розвитку співробітництва територіальних громад області здійснюється реалізація проєкту „Пізнаймо один одного – українці в Сувалках, полки в Тернополі” у рамках „Програма транскордонного співробітництва „Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 і”, використано 620,3 тис. гривень, з них 58,3 тис. гривень – кошти місцевого бюджету, 562 тис. гривень – кошти проєкту.

В області продовжується реалізація Програми розвитку місцевого самоврядування Тернопільської області на 2019-2023 роки, сума використаних коштів обласного бюджету за 2022 рік становить 1,2 млн гривень.

На постійній основі проводиться моніторинг діяльності центрів надання адміністративних послуг, а також надається консультативна підтримка.

Протягом 2022 року центрами надання адміністративних послуг області надано 368,9 тис. послуг, із них 27,3 тис. послуг у сфері землевпорядкування, 75 тис. послуг з питань реєстрації, 35,3 тис. довідок про взяття на облік внутрішньо переселених осіб.

За надані через ЦНАПи адміністративні послуги до бюджетів усіх рівнів надійшло коштів на суму 19,8 млн гривень.

В області проводиться відповідна робота щодо створення центрів надання адміністративних послуг в територіальних громадах.

У 2022 році в області відкрито 4 нових ЦНАПи у Білобожницькій, Микулинецькій, Вишнівецькій та Заводській територіальних громадах, з них 3 у форматі „Дія ЦЕНТР”.

Також під час дії воєнного стану забезпечено роботу мережі ЦНАПів області, як Центрів турботи, якими надається допомога для внутрішньо переміщених осіб області.

Протягом 2022 року на створення та модернізацію центрів надання адміністративних послуг області залучено 649 тис. гривень, з них: 93,8 тис. гривень державного бюджету та 555,2 тис. гривень місцевого бюджету.

Головним завданням у сфері розвитку освіти у 2022 році було задоволення освітніх потреб кожної дитини відповідно до її інтересів та здібностей. На усіх рівнях системи освіти області відбуваються трансформаційні процеси, які враховують сучасні виклики, суспільні потреби й очікування щодо забезпечення кожній дитині та молодій людині повноцінного доступу до якісної освіти. Система освіти Тернопільщини функціонує з урахуванням правового режиму воєнного стану.

Загалом, на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт та модернізацію закладів освіти області було спрямовано 31,8 млн гривень, з них кошти державного бюджету становлять 29,2 млн гривень, місцевих бюджетів – 2,1 млн гривень, благодійні кошти – 558,791 тис. гривень.

Зокрема, за рахунок коштів місцевого бюджету в сумі 950 тис. гривень проведено капітальний ремонт протирадіаційного укриття в ліцеї м. Хоростків; капітальний ремонт з влаштуванням санвузла для маломобільних груп населення Збараського закладу загальної середньої освіти ім. Михальського Тараса Романовича; осучаснення стадіону Кременецького закладу загальної середньої освіти №4; облаштування території комфорту у Кременецькому ліцеї Уласа Самчука; капітальний ремонт у Вишнівському закладі дошкільної освіти „Малятко”.

Внаслідок ракетного обстрілу 11 червня 2022 року у м. Чортків зазнали пошкоджень Чортківська загальноосвітня школа №5 та заклад дошкільної освіти №7, майно відокремленого структурного підрозділу „Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу Західноукраїнського національного університету”. Заходи щодо усунення пошкоджень будівель закладів освіти здійснено за рахунок коштів резервного фонду обласного бюджету, державного бюджету.

Здійснено капітальний ремонт гуртожитку відокремленого структурного підрозділу „Бучацький фаховий коледж закладу вищої освіти „Подільський державний університет”, що не використовувався за призначенням. Роботи проводились за рахунок субвенції з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного періоду (21,7 млн гривень) та субвенції з місцевого бюджету на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за рахунок залишку коштів відповідної субвенції з державного бюджету, що утворився на початок бюджетного періоду (7,5 млн гривень). Загалом використано 29,2 млн гривень. Будівля призначена для комфортного проживання 400 внутрішньо переміщених осіб. На даний час поселено 108 людей.

У 2022 році область отримала 13,6 млн гривень субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам з метою надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, які спрямовано переважно на проведення корекційно-розвиваючих занять для цієї категорії дітей, придбання необхідних засобів для їх проведення. Фактично за звітний період використано 9695,4 тис. гривень.

Шкільний автопарк області складається з 197 одиниць транспорту. Здійснюється підвезення 12795 школярів (або 95,3 % від потреби) та педагогічних працівників сільської місцевості.

Потреба шкільного автотранспорту становить 84 одиниці. 38 шкільних автобусів передані на потреби ЗСУ; 2 – на евакуацію людей з Луганської області; 44 перебувають в аварійному стані.

З метою організації підвезення учнів та вчителів до закладів загальної середньої освіти, за кошти місцевого бюджету у двох територіальних громадах області придбано три шкільні автобуси на суму 9 млн гривень (1 -

Великогаївською територіальною громадою, 2 - Байковецькою територіальною громадою). Монастириська територіальна громада в якості гуманітарної допомоги від Республіки Польща отримала автобус вартістю 95,384 тис. гривень.

Незважаючи на негативні наслідки війни та воєнного стану, культурна спільнота області власною діяльністю забезпечує сталість розвитку культури. Більшість закладів культури реалізують у доступній на даний час формі культурно-мистецькі ініціативи, мистецькі акції, спрямовані на підтримку українського народу, його патріотичного духу в боротьбі проти російської агресії проти України.

Продовжується реалізація проєктів, спрямованих на підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян, забезпечення доступності у сфері культури, а також для задоволення культурних потреб жителів області.

Загалом на будівництво, реконструкцію, ремонт та модернізацію закладів культури області спрямовано 9,7 млн гривень, в тому числі 845,89 тис. гривень державного та 8,7 млн гривень місцевих бюджетів, а також 220,01 тис. гривень спонсорських коштів.

Зокрема, проведено 1 капітальний ремонт, 2 реконструкції, 47 поточних та 34 косметичних ремонти, замінено 49 віконних блоків на енергозберігаючі та 57 дверей, відремонтовано 14 систем опалення загальною протяжністю 483 м пог., а також 120 м пог. каналізаційних і 203 м пог. водопровідних мереж. У 2 закладах культури проведено частковий ремонт покрівлі загальною площею 380 м².

У 3 закладах культури впроваджено опалення на альтернативних джерелах енергії, в 1 закладі встановлено газовий конвектор, відремонтовано 1 пічну систему опалення. Замінено газові котли на більш енергоефективні у паливних 2 закладів культури.

В області продовжують діяти програма розвитку кінематографії та забезпечення кінообслуговування населення Тернопільської області на 2022-2026 роки, обласна програма розвитку та підтримки фінансово-господарської діяльності комунального підприємства Тернопільської обласної ради „Тернопільський обласний центр дозвілля „Терноцвіт” на 2020-2023 роки, програма сприяння розвитку громадянського суспільства у Тернопільській області на 2021-2023 роки та програма розвитку архівної справи у Тернопільській області на 2022-2024 роки. Сума використаних коштів обласного бюджету на реалізацію заходів цих програм становить 5,9 млн гривень.

З метою збереження культурної спадщини області в рамках реалізації програми збереження культурної спадщини Тернопільської області на 2021-2025 роки за кошти обласного бюджету в сумі 45,1 тис. гривень проведено моніторинг частини об'єктів культурної спадщини в кількості 622 штуки у 7 територіальних громадах області. Виявлено 5 нових нерухомих об'єктів культурної спадщини. Електронну базу даних нерухомих об'єктів культурної спадщини доповнено світлинами, GPS локалізацією, історичними довідками та обмірами 1128 об'єктів (близько 4 тис. світлин). Виготовлено облікову документацію на 24 об'єкти культурної спадщини (облікові картки, акти стану збереження, історичні довідки, світлини).

Крім цього, кошти обласного бюджету в сумі 768,1 тис. гривень були спрямовані на реалізацію обласної програми вшанування українців, постраждалих у XX столітті внаслідок окупаційних режимів, Героїв Небесної Сотні, учасників Антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил у XXI столітті на 2020-2022 роки та програми розвитку видавничої справи та інформаційного простору у Тернопільській області на 2021-2024 роки.

З метою реалізації напряму **Стимулювання вміння населення вчасно та швидко реагувати на зміни і потреби економіки регіону** для підвищення конкурентоздатності на ринку праці упродовж 2022 року проходили професійне навчання або підвищували свою кваліфікацію за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття 1466 безробітних. Завершили навчання 1450 осіб, з них 1411 вже працевлаштовано (97,3 %).

Ринок праці повільно поживляється після повного падіння на початку війни. Одночасно, як економіка, так і ринок праці досі перебувають у стані кризи. Кількість робочих місць зменшилась, а кількість безробітних зросла. Суттєвим став дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили.

Значна увага приділялась сфері покращення екологічної інфраструктури області, зокрема за напрямом **Створення комфортних та безпечних умов проживання населення** у звітному періоді здійснювалось реалізація проектів у сфері житлово-комунального господарства, зокрема з будівництва та реконструкції біологічних, каналізаційних очисних споруд області з урахуванням нових викликів.

Зокрема, здійснено роботи із встановлення каналізаційних насосів у смт. Велика Березовиця, утримання та поточного ремонту інженерних мереж, дощової каналізації, дренажної системи в Тернопільській територіальній громаді, реконструкції каналізаційної мережі м. Монастириська. Продовжується будівництво очисних споруд каналізації господарсько-побутових стоків в м. Борщів. Сума використаних коштів місцевих бюджетів на реалізацію вищезазначених робіт становить 72,5 млн гривень.

З метою впровадження збору твердих побутових відходів та їх утилізації придбано сміттєвоз та контейнери для збору побутових відходів для Кременецької територіальної громади, ліквідовано стихійні сміттєзвалища у населених пунктах Велика Березовиця, Острів, Мишковичі, Велика Лука Великоберезовицької територіальної громади, на що було спрямовано 49,2 тис. гривень коштів місцевих бюджетів та 5944,734 тис. гривень благодійних надходжень.

З метою забезпечення населення якісними послугами водопостачання та водовідведення здійснено реконструкції, ремонти та модернізації мереж водопостачання та водозабірних споруд області на загальну суму 11,3 млн гривень, з яких кошти державного бюджету становлять 163,6 тис. гривень, місцевих бюджетів – 11,1 млн гривень.

Задля покращення якості вулично-дорожнього покриття населених пунктів області здійснено капітальний ремонт зупинок громадського транспорту м. Тернопіль на загальну суму 759 тис. гривень.

На покращення матеріально-технічного стану житлово-комунальних підприємств області спрямовано 2,3 млн гривень (2,2 млн гривень – місцевих бюджетів, 91,035 тис. гривень – благодійних надходжень); на облаштування та модернізацію населених пунктів безпечними й сучасними об'єктами благоустрою – 246,2 млн гривень (297,728 тис. гривень – державного бюджету, 245,9 млн гривень – місцевих бюджетів, 10 тис. гривень – благодійних надходжень); на забезпечення ефективного зовнішнього освітлення населених пунктів області – 26,4 млн гривень (966,4 тис. гривень – державного бюджету, 25,5 млн гривень – місцевих бюджетів).

На створення умов доступності для маломобільних груп населення м. Тернопіль спрямовано 299,9 тис. гривень міського бюджету.

У звітному періоді підвищено ефективність виконання заходів із забезпечення безпекової складової життєдіяльності області. Діюча територіальна автоматизована система централізованого оповіщення області створена на базі апаратури П-157, П-160, П-164, яка розміщена на пунктах управління начальника цивільного захисту області, в 1-му комбінованому та 2-ох районних центрах телекомунікацій, що включають в себе 16 станційних лінійних дільниць телекомунікаційних послуг Тернопільської філії акціонерного товариства „Укртелеком” та Центр технічної експлуатації № 4 казенного підприємства „Укрспецзв’язок”.

На даний час система оповіщення знаходиться в постійній готовності до використання за призначенням. Щоденно оперативним черговим передаються ті чи інші сигнали та розпорядження. Проводиться запуск електросирен з передачею інформації по обласній радіотрансляційній мережі під час виникнення повітряної безпеки.

З метою забезпечення безпечного середовища в громадах в області діяла програма антитерористичних заходів у Тернопільській області на 2022 рік, продовжують діяти обласна цільова програма сприяння поліції у підвищенні рівня безпеки громадян на території Тернопільської області на 2021-2025 роки та обласна програма забезпечення постійної готовності системи управління Тернопільської області до функціонування в умовах особливого періоду на 2022-2027 роки. Сума використаних коштів обласного бюджету за цими програмами становить 2,4 млн гривень.

Програма захисту населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2018-2022 роки спрямована на забезпечення пожежної та техногенної безпеки області, використано 1,9 млн гривень коштів обласного бюджету.

Крім цього, діяла програма сприяння обороноздатності військових формувань на території Тернопільської області на 2022 рік, продовжується реалізація програми сприяння територіальній обороні в Тернопільській області на 2022-2024 роки та програми сприяння 2 батальйону військової частини 3002 Національної гвардії України у виконанні службово-бойових завдань на 2022-2024р роки. В рамках цих програм забезпечено придбання форменого зимового обмундирування для військовослужбовців, проведено капітальний ремонт даху основної будівлі казарми військової частини Національної гвардії

України. Комунальною установою Тернопільської обласної ради „Тернопільський обласний центр сприяння територіальній обороні” облаштовано кімнати для зберігання зброї, ведення таємного діловодства. Встановлено охоронну та пожежну сигналізацію; придбано ноутбуки з ліцензійним програмним забезпеченням, телекомунікаційного обладнання: голосових шлюзів, дротових телефонів; кабелі різного типу; запасних частини та комплектуючих до автомобільної техніки; проведено ремонтні роботи автомобільної техніки. Сума використаних коштів обласного бюджету становить 4,5 млн гривень.

Крім цього, на встановлення камер відеоспостереження, облаштування укриттів та Пунктів незламності в соціальних закладах та населених пунктах області, здійснення заходів щодо вдосконалення систем управління силами та засобами цивільного захисту щодо запобігання, реагування та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, систем оповіщення населення при надзвичайних ситуаціях було спрямовано 114,1 млн гривень коштів місцевих бюджетів та 2 тис. гривень – благодійних коштів.

З метою реалізації напряму **Організація оптимальної регіональної системи раціонального природокористування та охорони довкілля** в області діє Регіональна схема формування екологічної мережі Тернопільської області і Програма охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2021-2027 роки.

У результаті здійснення відповідних заходів в рамках вищезазначених документів площу природно-заповідного фонду в області доведено до 123,87 тис. га. Природно-заповідний фонд області має у своєму складі 656 одиниць територій та об'єктів. Питома вага площі природно-заповідного фонду у площі Тернопільської області складає 8,95%.

За поданням обласної державної адміністрації на розгляді в Міндовкілля України перебувають матеріали про розширення території національного природного парку „Кременецькі гори” із збільшенням площі на 721,4288 га. Продовжується підготовка документів до проектів створення 22 нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 22,28 тис. га, у тому числі створення національного природного парку „Бережанське Опілля” орієнтовною площею 11,8 тис. га.

З метою доведення лісистості території області відповідно до науково-обґрунтованого показника протягом 2022 року в рамках здійснення заходів із заліснення земель державними лісогосподарськими підприємствами області проведено лісовідновлення на площі 324 га, створено нові ліси на площі 179,7 га. Висаджено 1241,6 тис. дерев, у тому числі шляхом лісовідновлення – 994,1 тис. дерев, лісорозведення – 247,5 тис. дерев. Також проведено доповнення раніше створених лісових культур і нових лісів на площі 984,6 га, висаджено 701,3 тис. дерев. Для сприяння природному поновленню на виділених лісових ділянках площею 31,3 га висаджено 25,6 тис. дерев. Іншими лісокористувачами області проведено заходи з лісорозведення на площі 0,5 га, лісовідновлення на площі 41,1 га. Висаджено 225,1 тис. дерев у тому числі шляхом лісовідновлення – 217,82 тис. дерев, лісорозведення – 1,5 тис. дерев. Також проведено доповнення

раніше створених лісових культур і нових лісів на площі 12,1 га, висаджено 5,78 тис. дерев.

Крім цього, з метою виконання Програми Президента України „Зелена країна” лісогосподарськими підприємствами у 2022 році зареєстровані речові права на право користування земельними ділянками площею 12,46 га для створення нових лісів.

В рамках програми розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на 2022–2024 роки здійснено ремонтно-доглядові роботи на меліоративних системах: проведено земляні роботи на 24,8 тис.м³, в тому числі очищення каналів – 19,8 тис.м³; скошено траву на площі 550,0 га; вирубано кущів на каналах і бермах площею 54,0 га; відремонтовано 103 гідротехнічні споруди та 12 спостережних свердловин. Проведено 522 вимірювання фізичних властивостей води, відібрано 225 проб і передано до лабораторії моніторингу вод Західного і Північного регіону. Сума використаних коштів по програмі становить 27,5 млн гривень, з них 27,2 млн гривень – коштів державного бюджету та 268 тис. гривень – небюджетних джерел.

Програмою 2 „Підвищення конкурентоспроможності регіону” у 2022 році реалізовувалось 54 проекти на загальну суму 1342,763 млн гривень.

Немає жодної галузі бізнесу, яка б прямо або опосередковано не зазнала втрат від російської агресії проти України - це проблеми з логістикою, енергопостачанням, трудовими ресурсами, ланцюгами постачання сировини та готової продукції, втрата традиційних ринків збуту, низька купівельна спроможність та ін.

Зокрема, за напрямом **Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу** з метою вирішення існуючих проблем здійснюється комплекс заходів із підтримки малого та середнього бізнесу, як на державному так і на регіональному рівнях, в тому числі у рамках обласної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2023 роки. В рамках цієї програми на посилення інституційної спроможності та ефективності діяльності мережі центрів підтримки підприємництва та консультативних пунктів для бізнесу в територіальних громадах області було спрямовано 232,3 тис. гривень коштів обласного бюджету.

На сьогодні в області функціонує Тернопільський регіональний центр підтримки підприємництва та мережа консультативних пунктів для бізнесу в територіальних громадах області, якими для суб'єктів малого та середнього бізнесу регіону та особам, які мають на меті започаткувати власну справу на безкоштовній основі надається інформаційно-консультативна підтримка щодо створення, ведення та розвитку власної справи.

Протягом 2022 року центром підтримки підприємництва та мережею консультативних пунктів для бізнесу надано понад 2300 інформаційно-консультативних послуг потенційним та діючим суб'єктам господарювання області, в тому числі представникам бізнесу, що перемістилися із зони бойових дій на безпечні території, організовано та проведено 7 інформаційно-навчальних заходів, якими охоплено близько 600 осіб.

Одночасно, з метою забезпечення інформаційної підтримки бізнесу, у місті Тернопіль функціонує центр підтримки підприємців Дія.Бізнес, який створений в рамках національного проєкту із розвитку підприємництва за ініціативи Міністерства цифрової трансформації України.

У 2022 році Центром Дія.Бізнес надано 713 інформаційно-консультативних послуг представникам місцевого бізнесу та проведено 140 подій, якими охоплено 3544 особи.

З метою підвищення конкурентоспроможності представників місцевого бізнесу, в області проводяться інформаційно-навчальні заходи для суб'єктів господарювання з актуальних питань ведення та розвитку бізнесу.

Зокрема, протягом звітного періоду проведено наступні заходи: семінар на тему: „Особливості застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО) та програмних РРО у 2022 році”; онлайн-семінар щодо практичних аспектів впровадження державної програми „Доступні кредити 5-7-9%” в умовах воєнного стану; онлайн-семінар щодо особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану; онлайн-семінар щодо впровадження грантових програм підтримки бізнесу в рамках реалізації проєкту „єРобота” тощо.

Разом з тим, з метою проведення днів підприємництва в області, відповідно до Указу Президента України від 05.10.1998 № 1110/98, розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 01 вересня 2022 року № 116-з затверджено перелік суб'єктів господарювання, запропонованих до нагородження в рамках урочистостей з нагоди святкування Дня підприємця. Відтак, 2 вересня 2022 року відбулось відзначення кращих платників податків області.

У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні, відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64, затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, в області проводиться робота щодо реалізації Плану невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій на безпечну територію, який затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2022 року № 246-р.

Від так, на сьогодні в область переміщено 58 підприємств, які працюють в різних сферах господарської діяльності (машинобудування, металообробка, харчова, текстильна галузі промисловості інші).

Крім цього, з метою фінансово-кредитної підтримки бізнесу та реалізації інвестиційних проєктів в області запроваджено часткове відшкодування відсоткових ставок за кредитами банків для суб'єктів підприємництва, як результат 15 підприємців області взяли участь у вищезазначеній програмі.

В рамках реалізації державної програми „Доступні кредити 5-7-9%” під час воєнного стану в області під 0% річних видано 595 кредитів на загальну суму 2033,9 млн гривень.

Разом з тим, з 1 липня 2022 року в Україні запрацював проєкт грантової підтримки бізнесу „єРобота”, що передбачає надання грантів на будь-який мікробізнес; розширення та створення підприємств у сфері переробки; висадку нових садів; компенсації вартості створення теплиць; навчання у сфері інформаційних технологій та для стартапів в ІТ.

В частині реалізації вищезгаданого проєкту у 2022 році 144 особи скористалися програмою мікрогрантової підтримки бізнесу на створення або розвиток власної справи та отримали позитивні рішення для отримання грантової допомоги від держави на загальну суму 33,9 млн гривень. Заплановано створити 359 робочих місць.

Також, в області успішно реалізується проєкт із німецькими партнерами - Програма GIZ „Fit for Partnership with Germany”, в рамках якої 17 підприємців області підвищували компетенції на успішних підприємствах Республіки Німеччини, зокрема у 2022 році 3 представники місцевого бізнесу відвідали Німеччину та налагодили контакти з німецькими партнерами.

Систематично в засобах масової інформації та у соціальних мережах розміщується актуальна інформація для суб'єктів малого та середнього бізнесу щодо участі у проєктах, які пропонують програми міжнародної технічної допомоги, комерційні пропозиції іноземних компаній, а також інформація щодо проведення і можливості участі суб'єктів господарювання області в міжнародних заходах економічного характеру, виставках-ярмарках, тощо.

Також, в області діє регіональний план заходів з виконання Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року, затверджений розпорядженням голови облдержадміністрації від 4 серпня 2020 року № 470/01.02-01.

В рамках провадження політики із соціальної відповідальності бізнесу, за сприяння Тернопільського обласного центру зайнятості 219 роботодавців отримали компенсацію витрат на оплату праці за працевлаштування 380 внутрішньо переміщених осіб на загальну суму 4,6 млн гривень.

Разом з тим, для активізації зайнятості населення, обласною службою зайнятості та районними філіями протягом 2022 року проведено 608 інформаційно-тематичних семінарів з питань формування соціально відповідального бізнесу за участю близько 3000 роботодавців.

Загалом за сприянням служби зайнятості у 2022 році працевлаштовано 330 осіб з інвалідністю, з них 320 осіб мали статус безробітного та 3 особи працевлаштовано шляхом надання компенсації роботодавцю у розмірі єдиного соціального внеску.

За напрямом **Розвиток енергоефективності та енергозбереження** впродовж 2022 року в області проводилася відповідна робота щодо впровадження енергоефективних заходів та технологій у бюджетних установах та житлових будинках області, особливо з урахуванням нових викликів.

Зокрема, за рахунок коштів міського бюджету в сумі 3,5 млн гривень здійснено термомодернізацію житлових будинків м Тернополя на умовах співфінансування в рамках програми „Енергодім”.

Здійснено заміну газових котлів на твердопаливні, проведено ремонт систем опалення, реконструкції котелень та впровадження енергозберігаючих заходів у 22 закладах соціальної сфери області, на що було спрямовано 11,7 млн гривень, в тому числі 600 тис. гривень – коштів державного бюджету, 5,4 млн гривень – коштів місцевих бюджетів, 5,7 млн гривень – приватних коштів.

Ракетні удари російської федерації по об'єктах критичної інфраструктури призвели до обмеження та аварійного відключення електропостачання для споживачів.

У зв'язку з цим, відповідно до вимог „Інструкції про складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання” обласною військовою адміністрацією погоджено графіки обмеження споживання електричної енергії, обмеження споживання електричної потужності, аварійного відключення споживачів електричної енергії та графіки погодинних відключень споживачів електричної енергії.

Вищеназвані графіки розроблено ВАТ „Тернопільобленерго” з метою стабілізації забезпечення електропостачання споживачів Тернопільської області, які застосовуються для збалансування енергосистеми України.

Крім того, територіальними громадами області затверджені плани дій при ураженні об'єктів житлового фонду та критичної інфраструктури, районними військовими адміністраціями та підприємствами енерго-, теплопостачання – комплексні плани проходження осінньо-зимового періоду 2022/2023 року із визначення сценаріїв реагування у випадку кризових ситуацій в межах адміністративно-територіального поділу районів.

Проводиться робота щодо облаштування бюджетних установ автономними джерелами електропостачання.

У 2022 році російсько-українська війна та введення воєнного стану в Україні мали стримуючий вплив на розвиток туристичної сфери області. З 24 лютого 2022 року всі зусилля суб'єктів туристичної галузі області спрямовуються на реалізацію волонтерських проєктів. Через введення обмежень щодо організації масових заходів цього року не проводилися презентаційні заходи – туристичні виставки, форуми, конференції, фестивалі, які традиційно організовувалися і сприяли популяризації туристично-рекреаційного потенціалу області.

Одночасно, за напрямом **Розвиток туристичної індустрії** з метою створення та популяризації конкурентоспроможного туристичного продукту, підтримки та популяризації основних видів туризму у 2022 році робота спрямовувалась на формування комплексних туристичних продуктів у пріоритетних для області видах туризму (релігійний, пригодницький, культурно-пізнавальний тощо) для внутрішніх та іноземних туристів; представлення туристичних продуктів Тернопільщини на міжнародних, всеукраїнських та регіональних спеціалізованих виставкових заходах.

Зокрема, в рамках Програма розвитку туризму в Тернопільській області на 2021-2025 роки проведено 7 ознайомчих екскурсій на „туристичних магнітах” Тернопілля для внутрішньо переміщених та членів громадської організації „Українська академія лідерства”; забезпечено інформаційне наповнення сторінки „Тернопільщина туристична” у соціальній мережі Фейсбук; придбано презентаційну продукцію та сувеніри про туристичні магніти регіону; буклети екскурсій локальними туристичними маршрутами патріотичного спрямування; туристичні путівники „7 чудес Тернопілля”; туристичну карту Тернопілля; банери

з використанням військово-патріотичної тематики та інше. Використано 239,7 тис. гривень обласного бюджету.

Крім цього, за благодійні кошти в сумі 30 тис. гривень виготовлено сувенірни та рекламну продукції з логотипом Великогаївської територіальної громади.

Також, 7770,282 тис. гривень коштів державного бюджету та 281,977 тис. гривень коштів місцевого бюджету були спрямовані на реконструкцію відпочинково-рекреаційної зони в районі „Дальнього” пляжу по вул. Чумацькій в м. Тернопіль.

Туристично-інформаційні центри міст Тернополя, Теребовлі, Чорткова і Заліщик популяризують локальні туристичні продукти. В умовах воєнного стану в Україні, вони реалізують волонтерські проєкти. Ведуться роботи щодо створення та налагодження роботи туристично-інформаційних центрів у Збаразькій, Золотопотіцькій, Більче-Золотецькій, Хоростківській, Борщівській і Буцацькій територіальних громадах.

У рамках реалізації проєкту „Туристичні магніти України” у центрі м. Кременець завершено роботи щодо облаштування місця для стоянок і короткочасних зупинок туристично-екскурсійних автобусів та автотуристів. На території Теребовлянської територіальної громади реалізовується проєкт з облаштування місця для стоянок і короткочасних зупинок туристично-екскурсійних автобусів та автотуристів, маркування та знакування туристичних велосипедного і пішохідного маршрутів.

З метою популяризації відпочинку з активними засобами пересування команда Суспільне Тернопіль реалізувала проєкт „Двоколісні історії”. З веломаршрути пропонує туристично-інформаційний центр міста Теребовлі. На території Національного природного парку „Кременецькі гори” функціонує мережа з 8 еколого-туристичних маршрутів протяжністю 21 км та екологічних стежок – 11,3 км, а також 4 веломаршрути протяжністю 200 км. На території Національного природного парку „Дністровський каньйон” успішно розвивається велотуризм, а також багатоденні сплави річкою Дністер. Також облаштовано екологічну стежку протяжністю 5,5 км на околицях сіл Устечко та Нирків для любителів пішохідного та велотуризму.

У селі Вікно Гримайлівської селищної громади на Чортківщині створили нову туристичну локацію, яка доповнює відкритий у 2021 році туристичний маршрут, пов’язаний із музеєм Володислава Федоровича.

У Залозецькій територіальній громаді відкрили нову привабливу локацію для відпочинку – Сонячний берег площею 1,16 га. У селі Скородинці Чортківської громади реалізують проєкт-переможець Громадського бюджету „Спортивно-відпочинковий комплекс „Над Серетом”.

На території Національного природного парку „Дністровський каньйон” проведено благоустрій рекреаційної ділянки, розташованої в заказнику загальнодержавного значення „Криве”. Працівники Заліщицького відділення провели благоустрій джерела „Казкове”, яке знаходиться на території ботанічного заказника загальнодержавного значення урочища „Обіжево”.

Наукові працівники Кременецького краєзнавчого музею продовжують працювати над створенням автентичного меню локальних страв, опрацьовують

близько двох сотень місцевих рецептів, які презентують людям. ТОВ „Швейків ТМ” реалізує проєкт розвитку виноградарства та автентичної кухні, який включає туристичний маршрут зі смаком вина та сидру. Компанія працює над створенням агротуристичного кластеру на Монастирищині. Гастрономічні тури пропонуються в Бережанській, Борщівській, Бучацькій, Гусятинській, Заліщицькій, Терехівській громадах.

Вздовж основних автошляхів області активно створюються об’єкти агротуристичної інфраструктури. Послуги відпочинку на селі можна знайти практично у всіх районах.

Продовжено координацію територіальних громад області щодо участі у маркетинговому проєкті „#НадихнисьУкраїною!”, який Державне агентство розвитку туризму України разом з відомими українцями розпочали у соціальних мережах.

За напрямом **Стимулювання залучення інвестицій**, з метою забезпечення стабільного економічного розвитку та пошуку дієвих механізмів залучення іноземних інвесторів впродовж 2022 року проводились заходи з популяризації інвестиційних переваг області як в Україні, так і за кордоном, хоча повномасштабна війна стала фактором негативного впливу на рівень ділової активності та інвестиційне середовище.

Зокрема, в рамках обласної програми міжнародного співробітництва Тернопільської області на 2021-2023 роки забезпечено проведення 25 протокольних заходів керівництва облдержадміністрації з іноземними представниками та 6 заходів з представниками дипломатичних установ, акредитованих в Україні. Проведено всеукраїнську роз’яснювально-інформаційну кампанію EUКраїна. Представники області взяли участь у Конгресі місцевого самоврядування трьох морів та провели низку зустрічей з представниками Люблінського, Мазовецького та Підкарпатського воєводств Республіки Польща (відповідно до Угоди про міжрегіональне співробітництво між обласною державною адміністрацією та Люблінським воєводством Республіки Польща). Підписано угоду про вступ області до Мережі регіонів-учасниць Ініціативи трьох морів як асоційованого члена. Забезпечено участь керівництва області Міжнародному форумі „Agro&Food Security Forum” у м. Варшава та у Міжнародній конференції „Krynica Forum 2022” у м. Криниця-Здруй. В рамках міжнародних заходів презентовано потенціал області. Забезпечено діяльність Установи „Агенція регіонального розвитку в Тернопільській області”. На ці заходи з обласного бюджету було спрямовано 425,1 тис. гривень.

На території області здійснюється розбудова мережі індустріальних парків Тернопільської області. Так, індустріальні парки „Тернопіль” (площа - 15 га), „Chortkiv-West” (площа - 87,68 га), „Західноукраїнський промисловий ХАБ” (площа – 10,6 га) включено до Реєстру індустріальних (промислових) парків України (накази Мінекономіки від 19.09.2018 року № 1318, від 03.10.2019 року № 152, розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.11.2022 № 1014-р) та обрано керуючі компанії (комунальне підприємство „Підприємство матеріально-технічного забезпечення” Тернопільської міської ради, комунальне підприємство „Агенція місцевого економічного розвитку”

Чортківської міської ради, ТОВ „Індустріальний парк „Західноукраїнський промисловий хаб“).

На даний час проводяться перемовини з потенційними інвесторами щодо розташування нових виробництв на територіях вказаних парків.

Також Зборівською територіальною громадою прийнято рішення щодо створення індустріального парку „Зборів” на земельній ділянці площею 16 га.

Одночасно Борщівська та Лановецька територіальні громади стали учасниками проєкту регіонального розвитку „Мережа індустріальних парків „Західний індустріальний кластер”, який є переможцем конкурсного відбору проєктів, які можуть фінансуватися за кошти Європейського Союзу в рамках програми секторальної підтримки. На даний час, Лановецькою територіальною громадою проводиться підготовка відповідної документації для включення індустріального парку до Реєстру.

За кошти місцевого бюджету в сумі 1,5 млн гривень здійснено роботи з будівництва (підведення) мереж водопостачання протяжністю 222 м. до індустріального парку „Тернопіль” по вул.Микулинецька в м.Тернопіль.

На забезпечення ефективної діяльності комунальних підприємств, установ, організацій, у тому числі на засадах державно-приватного партнерства було спрямовано 53,2 млн гривень, з них: 49,9 тис. гривень – коштів державного бюджету, 51,6 млн гривень – коштів місцевих бюджетів та 1,6 млн гривень – благодійних внесків. Зокрема, в області триває реалізація програми підтримки фінансово-господарської діяльності підприємств та установ спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Тернопільської області на 2022-2024 роки, в рамках якої у 2022 році з обласного бюджету було спрямовано 7,6 млн гривень.

У зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України значно обмежились можливості виконання ремонтних робіт, як на дорогах загального користування державного, так і місцевого значення.

Так, у 2022 році на автомобільних дорогах загального користування державного значення проведено ремонтні роботи за рахунок коштів державного бюджету на суму 369,35 млн гривень, а саме:

- капітальний ремонт М-30 Стрий – Умань – Дніпро – Ізварине (через мм. Вінницю, Кропивницький) на ділянці км 95 + 711 - км 96 + 411 - виконано робіт на 17 000 тис. гривень;

- поточний середній ремонт М-19 Доманове (на м. Брест) – Ковель – Чернівці –Тереблече (на м. Бухарест) км 328 + 632 - км 395 + 000 (окремими ділянками) - виконано робіт на 35 000 тис. гривень;

- поточний середній ремонт шляхопроводу Р – 41 Обхід м. Тернополя на км 9 + 146 - виконано робіт на 15 350 тис. гривень;

- експлуатаційне утримання - 302 000 тис. гривень.

На автомобільних дорогах місцевого значення, комунальних дорогах та вулицях населених пунктів, за рахунок коштів обласного бюджету та територіальних громад, проведено ремонтні роботи на суму 710,8 млн гривень.

Крім цього, в рамках обласної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху на період до 2023 року проведено поточний ремонт та технічне обслуговування заміни комплекту з'єднувальних кабелів Dini Argeo 10m до

Продовження додатка
мобільних пунктів габаритно-вагового контролю, за рахунок субвенції з державного бюджету облаштовано зони 250 наземних пішохідних переходів шляхом нанесення розмітки та дорожньої розмітки протяжністю 193 км; встановлено та замінено 357 дорожніх знаків; відремонтовано 2 світлофорних об'єкти та 3 км бар'єрного огороження. Всього використано 14,9 млн гривень державного та 3,1 млн гривень місцевих бюджетів.

З метою розвитку авіаційної інфраструктури в області в рамках реалізації програми розвитку цілісного майнового комплексу аеропорту „Тернопіль” на 2019-2022 роки здійснено оплату проектування реконструкції штучної злітно-посадкової смуги цілісного майнового комплексу аеропорту „Тернопіль”.

Крім цього, в рамках реалізації регіональної програми інформатизації „Цифрова Тернопільщина” на 2022-2024 роки проведено: розгортання та налаштування локальної мережі, монтаж налаштування охоронної сигналізації, операційних систем, систем відеоспостереження, послуги підвищення надійності і безвідмовної роботи серверної та мережевої інфраструктури, послуги налаштування та підтримки сервісного обладнання, послуги електромонтажних робіт, послуги систем телеметрії, технічної підтримки апаратного та технічного забезпечення, послуги інтеграції програмного забезпечення, послуги резервного копіювання даних. Забезпечено захист інформації у телекомунікаційному середовищі. Закуплено для обслуговування дата центру сервер, джерела безперебійного живлення та додаткові батареї для них, генератор. Проведено оплату послуг з технічної підтримки програмного забезпечення АСКОД. Використано 1869,9 тис. гривень коштів обласного бюджету.

З метою успішної реалізації напряму **Впровадження регіональної смарт-спеціалізації** Тернопільська область приєдналась до Європейської платформи смарт-спеціалізації S3 Platform, що дозволить розширити співпрацю з країнами ЄС та залучити додаткові фінансові ресурси для розвитку регіону.

Зокрема, реалізується проєкт ПрАТ „Тернопільський молокозавод” щодо впровадження технологій глибокої переробки молока (сировини), загальною вартістю 150 млн гривень, з метою впровадження технології і техніки з повної (поглибленої) переробки молока (сировини) та зменшення впливу підприємства і продуктів його діяльності на навколишнє природне середовище. Результатами реалізації проєкту буде введення в експлуатацію на підприємстві другого виробничого корпусу з поглибленої переробки молока (сировини) з використанням імпортного технологічного устаткування, а саме: організації вилучення з побічних продуктів переробки цінних компонентів – білків, жирів, мікроелементів тощо, а також створення 20 нових робочих місць та зменшення на 5,0 тисяч тонн в рік викидів у навколишнє природне (водне) середовище.

З метою модернізації закладів професійно-технічної освіти та створення умов для підвищення якості підготовки трудових ресурсів регіону шляхом запровадження та поширення дуальної освіти спрямовано в області діяла обласна програма розвитку та підвищення якості професійної освіти на 2018-2022 роки, на реалізацію якої було використано 1 млн гривень коштів обласного бюджету. Кошти були спрямовані на покращення умов проживання учнів у гуртожитках професійно-технічних навчальних закладів області.

Програмою 3 „Розвиток сільських територій” у 2022 році реалізовувалось 46 проєктів на загальну суму 181,195 млн гривень.

Однією із базових галузей економіки області є сільське господарство. Галузь формує продовольчу та, у визначених межах, економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей економіки і є соціально-економічною основою розвитку сільських територій.

Зокрема, за напрямом **Підвищення рівня зайнятості сільського населення** упродовж 2022 року здійснювались комплексні заходи щодо забезпечення зайнятості населення в сільській місцевості.

Для активізації зайнятості населення та зниження рівня безробіття у 2022 році профорієнтаційними послугами охоплено 27436 осіб, з них 20563 особи мали статус безробітного та 1679 осіб, які навчаються у різних закладах освіти, у тому числі 1187 учнів загальноосвітніх шкіл. Загалом надано 51287 профорієнтаційних послуг.

Продовжується робота щодо технічного переоснащення діючих та створення високотехнологічних нових підприємств виробництва та переробки сільськогосподарської продукції, розвитку органічного сільського господарства та виробництва продуктів харчування, покращення доступу агровиробників до ринків збуту.

Зокрема, станом на 01 січня 2023 року в області зареєстровано 122 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативи (далі-СОК), з них 109 діючих, 1 – зареєстровано у 2022 році: СК „Вершина” в с. Бонівка Кременецького району.

З метою оптимізації витрат на ведення господарської діяльності СОК, спрощення доступу до агросервісних послуг та каналів збуту 39 сільськогосподарських кооперативів (із 3 районів) об'єдналися у кооперативне об'єднання „Файні газди”.

В області діє комплексна програма розвитку агропромислового комплексу Тернопільської області на 2021-2025 роки, в рамках якої у 2022 році здійснено підготовку спеціалістів для сільськогосподарських підприємств області, використано 200 тис. гривень коштів обласного бюджету.

За рахунок власних коштів ТзОВ „Бучачагрохлібпром” завершено будівництво тваринницьких приміщень на 680 голів ВРХ кожне в селах Осівці та Пилява Чортківського району. Введено в експлуатацію тваринницький комплекс ПАП Агропродсервіс в с. Денисів Тернопільського району на 1500 голів ВРХ, що забезпечить додатково виробництво 9 тис. тонн молока щорічно.

Продовжується будівництво: забійного цеху птиці ТзОВ „Укрполь-2005” м. Зборів потужністю на 300 гол. в годину або 20-23 тонн в добу; другого пташника ТзОВ „Вірлів Агро” в с. Вірлів на 12 тис. одноразової посадки птиці; тваринницького комплексу ВРХ ТОВ „Україна” за межами населеного пункту в с. Кошляки на 1500 голів корів; будівель і споруд тепличного господарства за межами населеного пункту на території Кам'янківської сільської ради ПП Барановський С.І. на площі 2 га; І черги елеватора СОК „Озернянський” в с. Озерна потужністю 30 тис. тонн; першої черги зернового елеватора ПАП „Дзвін” в с. Звиняч потужністю 120 тис. тонн; складу для зберігання зерна з

точкою приймання з автотранспорту ПП НВО „Енергоощадні технології” м. Хоростків потужністю 25 тис. тонн; I черги елеваторного комплексу ПП „Агрон” в с. Товстолуг потужністю 35 тис. тонн зберігання; елеватора ТОВ „Агро-млин” в м. Скалат потужністю 95 тис. тонн зберігання; комплексу по прийманню, очистці, сушці, зберіганню та відвантаженню зерна ТОВ „Калина фармінг” в с. Біла потужністю 85 тис. тонн зберігання; заводу з переробки гною на етанол та виробництва електроенергії на 25 МВт та 10 тонн/год виробництва комбікорму ТзОВ „Бучачагрохлібпром” в с. Заривинці; добудова V черги логістичного комплексу ФГ „Гадз” с. Трибухівці на 6000 тонн з цехом переробки та фасування овочів та фруктів із двома камерами заморозки. Розробляється технічна документація на будівництво тепличного комплексу ФГ „Гадз” с. Заривинці на площі 9 га.

За напрямом **Розвиток інфраструктури сільських територій** упродовж звітного періоду здійснено реконструкцію, ремонти та модернізацію: сільських закладів культури на загальну суму 7,4 млн гривень (кошти державного бюджету становлять 1,3 млн гривень, місцевих – 5,9 млн гривень, спонсорські надходження – 246,5 тис. гривень).

За рахунок коштів місцевих бюджетів в сумі 156,8 тис. гривень та приватних коштів в сумі 1,6 тис. гривень в сільській місцевості проведено: фестиваль мистецтв „Коляда єднає Україну” у селі Настасів Великоберезовицької територіальної громади; фестиваль духовно-патріотичної пісні „Бишківська звитяга” у с. Бишки Козівської територіальної громади; регіональний фестиваль патріотичної пісні „Герої не вмирають” в с. Великі Гаї Великогаївської територіальної громади; обласне літературно-мистецьке свято „Луни повстанського краю” в с. Антонівці Шумської територіальної громади.

За кошти місцевого бюджету в сумі 99,9 тис. гривень проведено облаштування спортивних дитячих майданчиків в смт Велика Березовиця, с. Велика Лука Великоберезовицької територіальної громади.

За рахунок коштів місцевих бюджетів територіальних громад в сумі 5,5 млн гривень проведено капітальні ремонти протирадіаційного укриття в Старовишнівецькому ліцеї, Старовишнівецькому закладі дошкільної освіти, Шляхтинецькій гімназії, Романовеселівському навчально-виховному комплексі, Ангелівському закладі загальної середньої освіти, Соборненській гімназії, Лозівському закладі загальної середньої освіти, ліцеї; капітальний ремонт частини даху Пилявського закладу загальної середньої освіти; облаштування дитячого майданчика на території Гаївської гімназії; капітальний ремонт котельні з встановленням котла на альтернативному виді палива в Великоходачківському закладі загальної середньої освіти; облаштування захисних споруд в школах Заліщицької територіальної громади; капітальні ремонти Пилявської та Пишківської загальноосвітніх шкіл, Цвітівського дошкільного навчального закладу „Лісова казка” Трибухівської територіальної громади. За рахунок коштів державного бюджету на суму 160,5 тис. гривень проведено капітальні ремонти протирадіаційного укриття в Ягільницькому закладі загальної середньої освіти, Нагірнянській гімназії, Улашківському закладі дошкільної освіти.

На охорону здоров'я в сільській місцевості спрямовані кошти місцевих

Продовження додатка
бюджетів в сумі 2 млн гривень, за рахунок яких здійснено капітальні ремонти амбулаторії в с. Великий Глибочок, приміщення для розміщення амбулаторії сімейної медицини в с. Августівка; ремонти приміщення фельдшерського пункту в с. Йосипівка, лікарських кабінетів та стоматкабінету в амбулаторії загальної практики сімейної медицини в с. Ступки.

З метою покращення якості вулично-дорожнього покриття населених пунктів сільських територіальних громад здійснено грейдеравання, щебіювання та прогортання доріг, підсипання їх протижеледними матеріалами, використано 646,775 тис. гривень коштів місцевих бюджетів.

Спільні зусилля органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, в тому числі територіальних громад, громадських організацій, бізнес-середовища та науковців і надалі будуть спрямовані на створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку області, забезпечення додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного її громадянина, підвищення рівня життя населення, а також поглиблення процесів ринкової трансформації на основі підвищення ефективності використання потенціалу області.

**Директор департаменту
економічного розвитку і торгівлі
обласної військової адміністрації**

Галина ВОЛЯНИК